

DANIEL

1 Mbu lale Jojakim njô bôte ya Juda a nga jôô, ñwô Nebucadnetsar njô bôte ya Babylone a nga zu Jérusalem, a dili nye a bita. 2 Ane Tate a nga ve Jojakim njô bôte ya Juda mo mé, a ve fe ngap éziñe ya biôme ya nda Zambe ; ane a nga ke bie si ya Schinéar nda Zambe wé : ane a nga futi biôm bite nda akum ya zambe wé. 3 Ane njô bôt a nga kobô Aschpenaz évete ya mia'a mié na, a yiane zu bone be Israël be éziñ, ba ya mvoñe njô bôt, a bwôlô bi bôt ; 4 benndômane bete ba yiane bo mvoé ne selem, be to abeñ a atyeñ mfa'aya ñyemane mam ôse, be to fe fek, a yeme nya ñyemane mam, be to fe avale bôt e bili ngule ya tebe beta nda njô bôt ; nye fe a yiane ye'ele be ñyeman a nkobô ya Bechaldéen. 5 Ane njô bôt a nga ka'a be ngape bidi ya môs ôse, é so'o mfa'a ya bitôto bidi bi njô bôt, a mfa'a ya vin a nga bo a nya'ak, a ka'a fe na, b'aye ba'ale be nalé nté mimbu mila ; nde te éyoñ mimbu mite mi aye man, b'aye tebe a su be njô bôt . 6 Nsamba ôte, bone be Juda be mbe été na, Daniel, Hanania, Mischaël, a Azaria. 7 Ane évete miak é nga yôlé be môé : Daniel a nga yôlé jôé na Beltschatsar ; a yôlé fe Hanania na Schadrac ; a Mischaël na Méschac ; a Azaria na Abed-Nego .

8 Ve Daniel a nga tyi'i nlem été na, a ye bo te ve émien nsem amu bitôto bidi bi njô bôt, nge vin a nga bo a nya'ak : ajô te a nga sili évete mia'a na, a bo te ve émien nsem. 9 Nde Zambe a nga ve Daniel ngule ya yene mvam a éngôngo mise me évete miak. 10 Ane évete miak é nga jô Daniel na, M'ako tate wom njô bôte woñ, nnye a nga ka'a mia biôm mi aye di a nyu : amu na, a ye yene mesu menan abé a dañe bendôman mia be be mi ne miaé amu jé ? nalé mi nga ye ke zene ya tyi'i me nlô be njô bôt. 11 Eyoñ éte Daniel a nga jô évete miak é nga telé na , a ba'ale Daniel, Hanania, Mischaël, a Azaria na : 12 M'aye'elane wo na , ô tame ve'ele bebo bisaé bôé nté melu awôm ; be tame ve bia kône ya di, a mendime ya nyu. 13 Eyoñ éte be tame fombô mesu mangan asu dôé, a mesu bendôman b'adi bitôto bidi njô bôt ; avale w'aye yen, nde bo'o bebo bisaé bôé nalé.

14 Nalé a nga vô'ôlô be jame ete, a ve'ele be nté melu awôm. 15 Eyoñ melu awôm me nga man, mesu map me nga yené abeñ, a menyôle map me nga bo avem a dañe bendômane bese be nga bo be ja'a bitôto bidi bi njô bôt. 16 Nalé ate mbo ésaé a nga vaa be bitôto bidi, a vin be nga yiane nyu, a ve be kôn.

17 Mfa'a ya bendômane bete benyin, Zambe a nga ve be fek a atyeñ mfa'a ya ñyeman ôse a mefek: a Daniel a nga bili ñyemane mam a biyeyem. 18 Eyoñ melu njô bôt a nga tiñeti na b'ayiane nyin nda me nga man, évete miak é nga ke be nda été be Nebucadnetsar. 19 Ane njô bôt a nga laane be; bôte bete bese be nji yene môt aval ane Daniel, Hanania, Mischaël, a Azaria: ajô te be nga bo be tebe' asu njô bôt. 20 Jam ese ya ñyemane mam a fek njô bôt a nga sili be de, a nga yene be mvaé a dañe mingengañe mise a bebo mesimba bese be nga to si jé ése medañ awôm. 21 Ane Daniel a nga tabe akekui mbu ya ôsu Cyrus njô bôt a nga jôô.

2 Mbu baa Nebucadetsar a nga jôô, ñwô Nebucadnetsar a nga yem biyeyem; nde nsisime wé ô nga wô'ô njuk, ôyo ve vase nye mis. 2 Eyoñ éte njô bôt a nga tiñeti na, be loene mingengañ, a bebo mesimba, a mingengam, a Bechaldéen, be kulu njô bôt biyeyeme bié. Nalé be nga zu nyin, a tebe asu njô bôt. 3 Ane njô bôt a nga jô be na, M'ate yem biyeyem, a nsisime wom w'awô'ô njuk, a kômbô yem biyeyem bite. 4 Eyoñ éte Bechaldéen be nga kobô njô bôt a nkobô Araméen na, A njô bôt, tabe'e nnôm éto: kate'e bebo bisaé bôé biyeyem, wôna bi aye kuli bie. 5 Ane njô bôt a nga yalan a jô Bechaldéen na, Jam ete e kôlôya be ma : nge mi aye bo te kate me biyeyem bite a nkulane ya été, mi aye señebane bifus, a menda menan m'aye bobane biduk. 6 Ve nge mi aye liti a nkulane ya été, wôna mi aye nyoñe biôm a ma'an a beta дума be ma : ajô te lita'ane me biyeyem a nkulane ya été. 7 Ane be nga yalan éyoñ baa, a jô na, Njô bôt a kate'e bebo bisaé bé biyeyem bite, wôna bi aye kuli bie. 8 Njô bôt a nga yalan a jô na, M'ayeme fo'o na mi akômbô jeñ éyoñ,

amu mi lô ane jam ete e kôlôya be ma. 9 Ve nge mi bo te liti me biyeyem, atĩñ e ne ve da mfa'a wônan ; amu mi maneya kôm bifia ya kobô asu dam bi ne minsos a bikotekot, akekui éyoñ j'aye kôñelan: ajô te katane me biyeyem bite, ndemben m'aye yeme na, mi ne fe ngule ya liti me nkulane ya été. 10 Ane Bechaldéen be nga yalan asu njô bôt, a jô na, Te ke môť a ne si nyô a ne ngule ya liti jame ya njô bôt ete, amu te ke njô bôt, nge njôô, nge évet, a tameya sili ngengañ éziñ, nge mbo mesimba, nge mone Chaldéen avale jam ete. 11 Aval ajô étam njô bôt a sili di, a te ke mfe a ne ngule ya liti de asu njô bôt, bezambe étam, mbe éto jap é nji bo be bôt. 12 Amu ajô te njô bôt a nga yaa a dañe bo ayok, a ve atĩñe na, be jiane beyeme mam ya Babylone bese. 13 Nalé atĩñ ete e nga mialan, a beyeme mam be nga ye wôéban; nde be nga jeñe Daniel ba be bobenyañe na, be wôé be.

14 Eyoñ éte Daniel a nga yalan Arjoc évete ya nsamab w'aba'ale njô bôt a fek a atyeyñ, nyô a nga kôlô si na, a ye wôé beyeme mame ya Babylone; 15 a nga yalan a jô Arjoc évete njô bôte na, Amu jé atĩñ d'aso be njô bôt d'abo aka'a ntindan avôle di? Eyoñ éte Arjoc a nga liti Daniel jam ete. 16 Ane Daniel a nga nyin nda, a kômbô na njô bôt a ka'a nye ngum éyoñ, wôna a ye liti njô bôt nkulan.

17 Eyoñ éte Daniel a nga ke nda jé, a kate Hanania, Mischaël, a Azaria bobnyañe bé jam ete na: 18 be jeñ mvam be Zambe ya yôp ajô ya nsolane jam ôte; nde te Daniel ba be bobenyañe bé b'aye bo te jañ nsamba beyeme mam bevo'o ya Babylone. 19 Eyoñ éte nsolane jam ôte ô nga litibane be Daniel a ñyemane ya alu. Eyoñ éte Daniel a nga botane Zambe ye yôp. 20 Ane Daniel a nga yalan a jô na, Ebotan a jôé Zambe nnôm éto a nnôm éto; amu ñyemane mam a ngu bi ne émbié. 21 Nnye ate a kôñelane biyoñ a mimbu; a vaa bejô bôt, a telé fe bejô bôte bito; a ve beyeme mam ñyemane mam, a ve fe ba be bili fek, ñyeman; 22 a kulu mam me ne bidok a minsolan; a yeme mam me ne dibi été, a éfufup j'atabe be nye. 23 M'ave wo akéva, a kañe wo, A wo, Zambe ya beésa bam, nyô a veyame me ñyemane mam a ngu, a litiya fe me éyoñe ji jam bi nga kômbô be wo; amu ô litiya bia jame ya njô bôt ete. 24 Ajô te Daniel a nga nyine vôm Arjoc a nga to, nyô njô bôt a nga telé na, a jiane beyeme mame ya Babylone; ane a nga ke, a jô nye avale di na, Te jiane beyeme mame ya Babylone; kele' me asu be njô bôt, a m'aye liti njô bôt nkulan.

25 Eyoñ éte Arjoc a nga ke Daniel avô asu njô bôt, a jô nye avale di na, Me yeneya môť bone ya minkôm mi Juda été, nnye ate a ye liti njô bôt nkulan. 26 Ane njô bôt a nga yalan a jô Daniel, jôé dé e mbe Beltschatsar, na, Ye ô ne ngule ya liti ma biyeyem me maneya yem, a nkulane ya été? 27 Ane Daniel a nga yalan asu njô bôt, a jô na, Beyeme mam, a bebo mesimba, a mingengañ, a bekulu mam be se ngule ya liti njô bôt nsolane jam njô bôt a nga sili; 28 ve Zambe a ne, a to yôp été, a kulu mam me ne minsolan, nnye ate a litiya Nebucadnetsar njô bôt mam m'aye boban melu ya asu'ulan. Biyeyeme biôé , a mam ô nga yen nlô énoñe jôé, bi ne na: 29 mfa'a wôé, a njô bôt, minsimesane miôé mi nga kui wo nlem énoñe jôé, mfa'a ya mam m'aye boban melu ôsu; a nyô a wu'u kulu mam me ne minsolan a litiya wo mam m'aye boban. 30 Ve mfa'a wom, nsolane jame wu ô nji ke litibane be ma amu ngum ñyeman me bili a dañe môť ase a vee, ve amu na, nkulan w'aye litibane be nnjô bôt, nde fe na, w'aye yem minsimesane ya nleme wôé.

31 Wo, A njô bôt, ô nga yen, a koé na, beta éve'ela'a môť. Eve'ela'a éte, nje é mbe éwôlô, a éfufup ya été é to étua mvaé, é nga tele wo asu; é nga to angôndô ya fombô. 32 Mfa'a ya éve'ela'a éte, nlô ô to nya or, tôte a mebo bi nga to argent, abum a mebé bi to mvot, 33 mebo me to étyé, a mekule mebo me to ngap étyé, a ngap étek, mfula'ane. 34 O nga yen akekui ako' e nga baban te mo, nde e nga bibib éve'ela'a éte mekule mebo me mbe étyé étyé a tek, a bu'u mee bitun. 35 Eyoñ éte étyé, étek, mvot, argent a or, bise bi nga fulane bu'ubane bitun, a bo aval ane bikôla'a bidi ya minseñ vôm be wô'ô tya'a bidi bi ya ésep; a évuñulu é nga be'e bie, ajô te bi nji fe beta yene bie éto: a ako' e nga bibi éve'ela'a éte e nga bo beta nkô, a yiane si se.

36 Biyeyeme le; wôna, bi aye liti nkulane ya été asu njô bôt. 37 Wo, A njô bôt, ô ne njô bôte ya bejôô, nyô Zambe ya yôp a veyame njôan, a éwôlô, a ngu, a duma ; 38 a vôm ase bone be bôt be to, betite ya fé a anone ya yôp, , a veyame bie môé, a telé wo na, ô jôô bie bise : wo ô ne nlô ya or ôte. 39 Ayoñ afe d'aye kôlô si mvuse jôé, e nji bo ngul ane wo ; a ayoñe lale afe e ne mvot, nde d'aye jôô si se. 40 Ayoñe nyini d'aye bo ngul ane étyé, amu aval ane étyé j'abu'u biôm bise bitun a dañe bie, avale fe ane étyé j'afite bie bise, aval ete d'aye bu'u biôm bitun a fit. 41 A vôm ô nga yene mekule mebo a anyu, ngap éte'e ya bemé meviek, a ngap étyé, mfuala'ane, d'aye bo ayoñ e ne nkandane zañ ; ve ngule ya étyé j'aye bo de été, vôm ô nga yen étyé mfula'ane a nte'an atek. 42 Avale fe ane anyu ya mebo e nga to ngap étyé, a ngap atek, mfula'ane, aval ete ayoñ ete d'aye bo ngape jia ngu, a ngape fo'o mbu'an. 43 A vôm ô nga yen étyé

mfula'ane a nte'an étek, b'aye fulane a mvoñe ya bôt ; ve b'aye bo wua te kabétane nyô mbok, aval ane étyé é ne te fulan a étek. 44 Melu ya bejô bôte bete, Zambe ya yôp a ye telé ayoñ d'aye bo te jañ nnôm éto, nalé fe njôane ya éte w'aye bo te lí'i mo me ayoñe bôt afe ; ve ayoñ éte d'aye bu'u meyoñe mete mese bitun a di me, a d'aye tabe nnôm éto. 45 Vôm ô nga yene na, ako' e nga baban nkô te mo, nde fe e nga bu'u étyé, mvot, étek, argent, a or bitun ; beta Zambe a litiya njô bôt mam m'aye bobane melu ôsu : a biyeyem bite bi ne éte, a nkulane ya éte ô ne fe éte.

46 Eyoñ éte Nebucadnetsar njô bôt a nga ku si bubutu, a kañe Daniel, a ve atiñe na, be ve nye jôme ya nkañan a bo nye biôm bi ne mbamba menyum. 47 Ane njô bôt a nga yalane Daniel, a jô na, Zambe wôé a ne fo'ô Zambe ya bezambe, a Tate ya bejô bôt, a nkulu mam me ne minsolan, vôm w'ate bo ngule ya kulu nsolane jame wu. 48 Eyoñ éte njô bôt a nga nene Daniel, a ve nye beta be biôm abui, a telé nye a jô étune si ése ya Babylone, a bo fe évete ya ôsu a jô béyeme mam bese ya Babylone. 49 Ane Daniel a nga sili fe njô bôt, nye ve telé Schadrac, Méschac, a Abed-Nego, be jô mame ya étune si ya babylone: ve Daniel a nga bo a tabe'e mbé nda njô bôt.

3 Nebucadnetsar njô bôt a nga bo éve'ela'a or, é to nté ya yôp menyí'i me mo mewôm mesaman, ndame ya éte ke menyí'i me mo mesaman : ane a nga telé je nje'ese ya Dura, étune si ya Babylone. 2 Eyoñ éte Nebucadnetsar njô bôt a nga bañete bivete, benya bôtô, bejô, betyi'i mejô, beba'ale tañ, bebôndé mefek, bejô mejô, a bivete bise ya bitune mesi, be zu kañe môs b'atelé éve'ela'a ngum ntelan, nje Nebucadnetsar njô bôt a nga mane telé. 3 Eyoñ éte bivete, benya bôtô, bejô, beti'i mejô, beba'ale tañ, bebôndé mefek, bejô mejô, a bivete bise ya bitune mesi, be nga sulane vôme wua ajô ya kañe môs b'atelé éve'ela'a ngum ntelan, nje Nebucadnetsar njô bôt a nga mane telé ; ane be nga tebe asu éve'ela'a Nebucadnetsar a nga mane telé. 4 Eyoñ éte nkate mefoé a nga bete tyiñe yôp, a jô na, B'ave mia mvinda, A bôt, a meyoñ, a minkobô, 5 na, éyoñ mi aye wô'ô nkobô ya toñ, ndiñ, mvete, éngombé, ndenge, anjañ, a biôm b'abôm mevale mese, éyoñ éte mi kpwa'ane si a kañ éve'ela'a or Nebucadnetsar njô bôt a maneya telé. 6 a bôte bese nyô a bo te ku si a kañ, awolo te a ye wuaban ézezañ mbe'e nduan w'ayôn. 7 Ajô te, éyoñ éte, éyoñ bôte bese be nga wô'ô nkobô ya toñ, ndiñ, mvete, éngombé, ndenge, a biôm b'abôm mevale mese, bôte bese, a meyoñe mese, a minkobô mise, be nga ku si a kañ éve'ela'a or, nje Nebucadnetsar njô bôt a nga mane telé.

8 A nga bo na, éyoñ éte, Bechaldéen bevo'ô be nga zu bébé, a bo'olô Bejuif. 9 Ane be nga yalan a jô Nebucadnetsar njô bôte na, A njô bôt, tabe'e nnôm éto. 10 Wo, A njô bôt, ô maneya ve mvinda na, mô ase a ye wô'ô nkobô ya toñ, ndiñ, a mvete, éngombé, ndenge, anjañ, a biôm b'abôm mevale mese, a ye ku si a kañ éve'ela'a or ; a bôte bese nyôa bo te ku si a kañ, a ye wuaban ézezañ mbe'e nduan w'ayôn. 12 Bejuif bevo'ô be ne, mbe ô nga tele be jô mame étune si ya Babylone : Schadrac, Méschac, a Abed-Nego ; a njô bôt, bôte bete be nji semé wo : be ne te bo bezambe bôte ésaé, nge kañ éve'ela or ô maneya telé.

13 Eyoñ éte Nebucadnetsar a nga wô'ô abé a yaa, a ve atiñe na, be zu Schadrac, Méschac a Abed-Nego. Ane be nga zu bôt bete asu njô bôt. 14 Ane Nebucadnetsar a nga yalan a jô be na, A Schadrac, Meschac, a Abed-Nego, ya mi nga tyi'i minlem éte na, mi aye bo te bo zambe wom ésaé, nge kañ éve'ela'a or me maneya telé ? 15 Eyoñe ji nge mi aye tabe nkôman, a éyoñ mi aye wô'ô nkobô ya toñ, ndiñ, mvete, éngombé, ndenge, anjañ, a biôm b'abôm mevale mese, mi aye ku si a kañ éve'ela'a me nga bo, wôna mvo'é : ve nge mi aye bo te kañ, awolo te mi aye wuaban ézezañ mbe'e nduan w'ayôn ; a zambe a ye nyii mia a ne za ? 16 Ane Schadrac, Méschac, a Abed-Nego be nga yalan a jô njô bôte na, A Nebucadnetsar, bi nji yiane yalane wo ajô di. 17 Nge e ne nalé, Zambe wongan bi abo nye ésaé a ne ngule ya nyii bia mfa'a ya mbe'e nduan w'ayôn ; nnye fe a ye nyii bia mo môé, A njô bôt. 18 Ve nge momo, A njô bôt, yeme'e na, bi aye bo bezambe bôte ésaé, nge kañ éve'ela'a or ô maneya telé.

19 Eyoñ éte Nebucadnetsar a nga dañe yaa, a asu dé é nga kôñelana yaa Schadrac, Méschac, a Abed-Nego : ajô te a nga kobô, a ve atiñe na, be bo mbe'e nduan ayôn, mebime zañbwa, a dañ abim be nga bo be bo'ok. 20 A nga tiñeti fe biwôlô bi bôte bivo'ô bi nga to nsamba mewosane wé na, be ka'a Schadrac, Méschac, a Abed-Nego, a wua be mbe'e nduan w'ayôn éte. 21 Eyoñ éte bôte bete be nga ka'aban a bikuba biap, a biwoman, a melô'ô, a mengômesane map mefe, a wuaban ézezañ mbe'e nduan w'ayôn. 22 Amu atiñ njô bôt e nga dañ ngu, a mbe'e nduan ô nga dañe yôn, ajô te nkaba'a ya nduan ô nga wôé bôt be nga be'e Schadrac, Méschac, a Abed-Nego. 23 Ane bôte bete bela, Schadrac, Méschac, a Abed-Nego, be nga ku si minka'an ézezañ mbe'e nduan w'ayôn.

24 Eyoñ éte Nebucadnetsar njô bôt a nga semé, a kôlô si avô : ane a nga kobô, a jô bebôndé mefe'e bé na, Ye bi nji wua bôte bela mimka'an ézezañe ya nduan ? Be nga yalan a jô njô bôt na, Jéfek, A njô bôt. 25 Ane a nga yalan, a jô na, Tama yenan, me lô bôte benyin te nka'an, be kele'e b'awulu ézezañe ya nduan, jôm te bo be ; a nyô nyini a yené aval ane mone ya bezambe. 26 Eyoñ éte Nebucadnetsar a nga ke mbé ya mbe'e nduan w'ayôñ bebé : ane a nga kobô a jô na, A Schadrac, Méschac, a Abed-Nego, mia bebo bisaé be Zambe A Dañe Yôp, kuian atan a zu nne. Eyoñ éte Schadrac, Méschac, a Abed-Nego be nga kui atan be so' ézezañ nduan. 27 Nde bivet, benya bôtô, bejôô, a bebôndé mefe'e ya njô bôt, éyoñ be nga sulane vôme wua, be nga fombô bôte bete, a yene na, nduan é nga bo te ngule ya bo menyôle mape jam, nalé ésile ya minlô miap é nji tame kalan nduan, nge bikuba biap bi kôñelane nyô, nalé nnañe ya nduan ô nji nyume be nyô.

28 Ane Nebucadnetsar a nga kobô a jô na, Ebotan a Zambe ya Schadrac, Méschac, a Abed-Nego, nnye a te lôme ange wé, a nyii bebo bisaé bé be nga buni nye, mbe be kôñelaneya njôane njô bôt, a ve menyôle map, nde te be bo te bo zambe mfe ésaé, nge kañe nye, ve Zambe wop étam. 29 Ajô te m'ave mvinda na, bôte bese, nge ayoñ, nge nkobô, bôt b'aye kobô mbia éfia éziñ mfa'a ya Zambe ya Schadrac, Méschac, a Abed-Nego, b'aye sañebane bifus, a menda map m'aye bobane biduk ; amu zambe mfe a nji bo, nyô a ne ngule ya nyii bôt avale di. 30 Eyoñ éte njô bôt a nga daa Schadrac, Méschac, a Abed-Nego ôsu étune si ya Babylyone.

4 Nebucadnetsar njô bôt, a tili bôte bese, a meyoñe me bôte mese, a minkôle mise, a meyoñe mese, a minkobô mise, be to si na : Mvo'é e bo' abui be mia. 2 Me yeneya jame dina mvaé na, me liti mendem a bitua bi mam Zambe A Dañe Yôp, a maneya bo mfa'a wom. 3 Aka'a anen mendeme mé me né ! aka'a ngu bitua bi mam bié bi né ! ayoñe dé é ne ayoñe ya nnôm éto, a njôane wé w'atabe aso miaé mi bôt akui fe miaé mi bôt.

4 Ma, Nebucadnetsar, me nga to si nda jam, a ke mam ôsu beta nda njô bôte wom. 5 Ane me nga yem biyeyem bi nga ve me woñ nlem ; a minsimesane ya énoñe jam a mam me nga yene nlô bi nga ndeñele ma. 6 Ajô te me nga ve mvinda na, be za'a beyeme mam bese ya Babylyone vôm me nga to, be liti me nkulane ya biyeyem bite. 7 Eyoñ éte mingengañ, a bebo mesimba, a Bechaldéen, a bekulu mam be nga zu ; ane me nga kañete biyeyem vôm be nga to ; ve be nji liti me nkulane ya été. 8 Ve Daniel a nga su'ulane zu vôm me nga to, jôé dé é ne na Beltschatsar, aval ane jôé zambe wom e né, nnye a bili nsisime ya bezambe be ne étyi : ane me nga kañete biyeyem bite vôm a nga to, a jô na, 9 A Beltschatsar, évete ya mingengañ, amu m'ayeme na, nsisime ya bezambe be ne étyi ô ne be wo, a te ke nsolane jam ô ne wo njuk kate'e me mam me nga yen biyeyeme biam me nga yem, a nkulane ya été. 10 Mam me nga yen nlô énoñe jam me mbe avale di : Me nga fombô, a yene na, élé é tele ézezañe si nyô ; é to fe étua ayap. 11 Ane élé éte é nga yaé, a bo ngu, so'o ya été, a meku'u mese ya si nyô me nga yene je. 12 Mekaé ya été me mbe abeñ, a bibuma ya été bi mbe abui, biôm bise ve yene bidi été : betite ya fé be nga yen éjjin été si, a anone ya yôp e nga tabe mintya mi ya été, minsône mise ve nyoñe bidi été. 13 Mam me nga yen nlô énoñe jam, mmombô a to fe nyô a ne étyi a nga sise si, a so'o yôp. 14 Ane a nga bete tyiñe ngu, a jô avale di na, baké' élé éte, a sape je mintya, su'u je mekaé me sulane si, a tyamelane bibuma ya été : betit be kôlô'ô je si, a anon e kôlô'ô fe mintya ya été. 15 A kôsa bo nalé, ô jôké' ékume ya mindi mié si été, ntiñetane a éba'a étyé a mvot ne kpwok ! é tele meyoñe me ôbute ya afup été ; élo'o ya yôp é boté' é je : a ba betit be fula'an ngap mfa' ôbute ya si nyô : 16 nleme wé ô kôñela'an, te fe bo wu mô, a be va'a nye nleme tit ; a biyoñe zañbwa bi lôte' nye yôp. 17 Ntyi'an ôte w'aso amu njôane ya bemombô, a nsili ôte amu éfia ta ba be ne étyi ; ajô te nde bevevee b'aye yeme na, Nyô A Dañe Yôp, nnye a jôô vôme ya njôane bôt ô né, nnye fea ve wô be nyô ase a nye'e, a telé fe bôt b'adañe si bejôô ya été. 18 Biyeyem bite, ma, Nebucadnetsar njô bôt, me maneya yem ; a wo, A Beltschatsar, liti'i nkulan, vôm beyeme mam ya njôane wom be se ngule ya liti me nkulan ; ve wo ô ne ngule ya liti ; amu nsisime ya bezambe be ne étyi ô ne e be wo.

19 Eyoñ éte Daniel, jôé é mbe Beltschatsar, a nga ku'ubu ôbe étun, a minsimesane mié mi nga ndeñele nye. Ane njô bôt a nga yalan a jô na, A Beltschatsar, te yebe na, biyeyem bite, nge nkulan, bi ndeñele wo. Ane Beltschatsar a nga yalan a jô na, A tat, biyeyem bi bo'o jôme ya ba b'asiñe wo, a nkulane ya été ô bo'o jôm besiñe bôé. 20 Elé ô nga yen, é nga yaé, a bo ngu, so'o ya été é nga yôp été, a meku'u mese ya si nyô me nga yene je ; 21 mekaé ya été me mbe abeñ, a bibuma ya été bi mbe abui, biôm bise ve yene bidi été ; betite ya fé be nga tabe je si, a anone ya yôp e nga bi bito biap mintya ya été : 22 é ne wo, A njô bôt, ô maneya yaé a bo ngu ; amu ngule jôé é neneya, a j'akui yôp été, a

njôane wôé w'akui aku'u ya si nyô. 23 A vôm njô bôt a nga yen mmombô a to fe nyô a ne étyi a sise si, a so'o yôp, a jô na, Baké' élé éte, a jiane je ; ve a kôsa bo nalé ô jôké' ékume ya mindi mié si été, ntiñetan a éba'a étyé a mvot ne kpwok ! é tele meyeñe me ôbute ya afup été, élo'o ya yôp é boté'é je ; a ba be betite ya fé be fula'an ngap, akekui biyoñe zañbwa bi aye lôte nye yôp ; 24 A njô bôt, nkulan ñwô wu, ô ne fe ntyi'ane ya Nyô A Dañe Yôp, ñwô ô zuya be tate wom njô bôt : 25 na, b'aye titane wo vôm bôt be to, a éto jôé j'aye bo vôm betite ya fé be to, b'aye tindi wo ô di ôbut aval ane beyôm binyaka, élo'o ya yôp j'aye boté wo, a biyoñe zañbwa bi aye lôte wo yôp ; akekui w'aye yeme na, Nyô A Dañe Yôp, nnye a jôô vôme ya njôane bôt ô né, nnye fe a ve wô be nyô ase a nye'e. 26 A vôm be nga jô na, be jô'é ékume ya mindi mi ya élé éte ; vôm ate njôane wôé w'aye fo'o bo jôme jôé, éyoñ w'aye mane yeme na, yôp nde d'ajôô. 27 Ajô te, A njô bôt, fe'e m'abôndé é bo'o mvaé mise môé, a ô tyi'i mam abé môé a mboane ya zôsô, a tyi'i fe mbia be mam môé a nlitane ya mvam be minzôzoé ; ndô'ôto mvo'é jôé é ne ngule ya bo ayap.

28 Mam mete mese me nga zu be Nebucadnetsar njô bôt. 29 Eyoñ ngon awôm a ébaé é nga man, a nga to a wulu beta nda njô bôt Babylone. 29 Ane njô bôt a nga kobô a jô na, Ke beta Babylone nyi, nnye me maneya lôñ a bo vôm njô bôt a tabe, a beta mboane ya ngule jam, a amu дума ya étôto'o jam ? 31 Efiá éte é nganan anyu njô bôt été, ane tyiñ é nga so yôp, é jô'ô na, A Nebucadnetsar njô bôt, wo b'ajô : Njôan ô kôlôya be wo : 32 b'aye titiane wo vôm bôt be to ; a éto jôé j'aye bo vôm betite ya fé be to ; b'aye tindi wo ô di ôbut aval ane beyôm binyaka ; a biyoñe zañbwa bi aye lôte wo yôp ; akekui w'aye yeme na, Nyô A Dañe Yôp, nnye a jôô vôme ya njôane bôt ô né, nnye fe a ve wô be nyô ase a nye'e. 33 Awolo te ebien nde jam ete e nga kpwon be Nebucadnetsar : be nga titane nye vôm bôt be to, ane a nga di ôbut aval ane beyôm binyaka, a élo'o ya yôp é nga boté nye nyô, mimvôte mi ndôé, a biaé bié bi nga funane biaé bi anon.

34 Eyoñ melu mete me nga man, ma, Nebucadnetsar, me nga bete mise mame yôp, a fe'e jam é nga bulane be ma, ane me nga botane Nyô A Dañe Yôp, a me nga se'e nyô a to nnôm éto, a ayoñe dé d'atabe aso miaé mi bôt akui fe miaé mi bôt ; 35 a bôte bese be to si nyôb'alañeban ane momo jôm ; nnye ate a bo ane a nye'e nsamba mewosane ya yôp été, a mfa'a bôt be to si nyô ; te ke mô't a ne kame wo wé, nge jô nye na, W'abo jé ? 36 Eyoñ éte ébien fe'e jam é nga bulane be ma ; étôto'o jam a éfufupe jam bi nga bulane be ma, amu дума ya njôane wom ; bebôndé mefe'e bam a benya bôtô bam be nga jeñe mam be ma ; ame nga teléban ngu mfa'a ya njôane wom, a ngule j'adañ mvaé é nga vebane be ma. 37 Eyoñe ji, ma, Nebucadnetsar, m'akañ Njô Bôt ya yôp, a se'e nye, a wumulu nye ; amu mimboane mié mise mi ne benya mejôô, a mezene mé me ne nya ntyi'ane mejôô ; nnye ate a ne ngule ya sili ba b'awulu a mebune si.

5 Ane Belschatsar njô bôt a nga bo toyina benya bôtô bé beta ésulane bidi, a nyu vin vôme toyina bôt ate a nga to. 2 Eyoñ Belschatsar a nga to a tye'e vin, a nga ve atiñe na, be za'a bilaé bi or a argent mbie Nebucanetsar éa wé a nga nyoñ mfa'a ya temple a nga to Jérusalem ; nde te njô bôt ba be benya bôtô bé, a binga bé, a binga bé ba be be be mbe te nya nlu'ane, b'aye nyu été. 3 Eyoñ éte be nga zu bilaé bi or bi nga nyoñeban mfa'a ya temple ya nda Zambe é nga to Jérusalem ; ane njô bôt ba be benya bôtô bé, a binga bé, a binga bé ba be be be mbe te nua nlu'ane, be nga nyu été. 4 Be nga nyu vin, a se'e bezambe ya or, a ba ya argent, a mvot, a étyé, a bilé, a mebok.

5 Awolo te ebien anyu ya wo mô't e nga kui, a tili mfa'a ya éte'e be nga kon mfine ya beta nda njô bôt ébi bifufupe yat : a njô bôt a nga yen étune ya akule wo e nga tili. 6 Eyoñ éte asu njô bôt e nga kôñelane nye, a minsimesane mié mi nga ndeñele nye ; bibô'ô mekane bi nga sulane nye, a meboñe mé me nga kômetan. 7 Ane njô bôt a nga yôn a jô na, be za'a bebo mesimba, a Bechaldéen, a bekulu mam vôm a to. Ane njô bôt a nga kobô a jô beyeme mame ya Babylone na, Bôte bese mô't a ye lañ ntilane wu, a liti me nkulane ya été, b'aye jalé nye évindi ngômesane nyô, a jalé fe nye ngôkop or tyiñ, a telé nye évete lale njôane ya bôt. 8 Wôna beyeme mam be njô bôt bese be nga nyin ; ve be nji bo ngule ya lañ ntilan ôte, nge liti njô bôt nkulane ya été. 9 Eyoñ éte Belschatsar njô bôt a nga dañe wô'ô nju'u nlem, asu dé e nga kôñelane fe nye, a benya bôtô bé be nga to fe'e ne vema !

10 Eyoñ éte nkpwe'e njô bôt ô nga nyin nda ésulane bidi, amu mejô njô bôt ba be benya bôtô be be nga kobô ; ane nkpwe'e njô bôt ô nga kobô a jô na, A njô bôt, tabe'e nnôm éto ; te yebe na, minsimesane miôé mi ndeñele wo, nge yebe na, asu dôé é kôñelan. 11 Mô't éziñ a to ayoñe dôé été, nsisime ya bezambe be ne étyi ô ne nye nlem ; melu éso

a nga to, éfufup a fek a ñyemane mam ô funa'an ane ñyemane mame ya bezambe, bi nga yené be nye ; a Nebucadnetsar njô bôt éso wôé, njô bôt, m'akate wo na, éso wôé, a nga telé nye évete ya mingengañ, bebo mesimba, Bechaldéen, a bekulu mam ; 12 amu na, be nga yen mbamba nlem,a ñyeman, a fek, a nkulane ya biyeyem, a nlitane ya minsolane mejô, a mvaane ya bisô, be Daniel ate, nnye ate njô bôt a nga yôlé na, Beltschatsar. Be tame loene Daniel éyoñe ji, nnye ate a ye liti nkulane ya été.

13 Eyoñ éte be nga zu Daniel asu be njô bôt. Ane njô bôt a nga kobô a jô Daniel na, Ye ô ne Daniel ate, nyô a nga so be bone ya minkôm mi Juda, mmie njô bôt tate wom a nga soo mie Juda ? 14 Me maneya wô'ôtane wo na, nsisime ya bezambe ô ne be wo, a wô'ô fe na, éfufup a fek a mbamba ñyemane mam bi ayené be wo. 15 Eyoñe ji b'ate mane zu beyeme mam, a bebo mesimba asu dame na, be lañ ntilane wu, a liti me nkulane ya été ; ve be nji bo ngule ya liti me nkulane ya jam été. 16 Ve me maneya wô'ôtane wo na, ô wô'ô kulu mam, a vaa bisô : éyoñe ji nge ô ne ngule ya lañ ntilane ôte, a liti me nkulane ya été, b'aye jalé wo évindi ngômesane nyô, ajalé fe wo ngôkop or tyiñ, a w'aye bo évete lale njôane ya bôt.

17 Eyoñ éte Daniel a nga yalan a jô asu be njô bôte na, womien bii' biôme biôé, a ve môte mfe meya'ane môé ; a kôsa bo nalé, m'aye lañ njô bôt ntilane ôte, a liti nye nkulan. 18 Awo njô bôt, Zambe A Dañe Yôp a nga ve Nebucadnetsar éso wôé njôan, a anen, a дума, a étôtok : 19 nde, amu anen a nga ve nye ete, bôte bese, a meyoñe mese, a minkobô mise be nga fô'ôban a ko awoñ asu dé : a nga wôé nyô a nga kômbô wôé, a nyii nyô a nga kômbô nyii ; a nga bete nyô a nga kômbô bete, a sili nyô a nga kômbô sili si. 20 Ve éyoñ nleme wé ô nga bete yôp, a nsisime wé ô nga bo ayet, nalé ate a nga bo mame ya mebun, be nga vaa nye éto njô jé, a nyoñe nye дума dé : 21 be nga titiane nye vôm bôt be to, a nleme wé ô nga bo ane nleme ya betit, éto jé ve bo ba be bijakase ya fé ; be nga bo be va'a nye ôbut a di aval ane beyôm binyaka, a élo'o ya yôp é nga bo é boté'é nye nyô ; akekui a nga yeme na, Zambe A Dañe Yôp nnye a jô vôme ya njôane bôt ô né, nnye fe a telé nyô a nye'e a jô wô. 22 A wo mone wé, A Belschatsar, ô nji tame je'ebe nleme si, a kôsa bo ô nga yeme mam mete mese, 23 ve ô beteya womiene yôp a sengane Tate ya yôp ; a be zuya bilaé ya nda jé asu dôé, a mia be benya bôtô bôé, a binga bôé, a binga bôé mia be be mi ne te nya nlu'ane, mi maneya nyu vin été ; ô maneya fe se'e bezambe ya argent a or, a ba ya mvot, étyé, bilé, a mekok, be ne te yen, nge wôk, nge yeme jam ; a Zambe a bili mvebe wôé wo wé, a bili fe mezene môé mese, nnye ate ô nji ke wumulu. 24 Eyoñ éte étune ya akule wo été é nga lômban é so'o be nye, a ntilane wu ô nga kamban ;

25 Ntilan ô nga kamban ô ne na : MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. 26 Nkulane ya été ô ne na : MENE a ne na ; Zambe a maneya lañ njôane wôé tañ, a kui wô nné. 27 TEKEL a ne na ; ô ne mve'ane kop, a b'ayene wo éveves. 28 PERES a ne na ; njôane wôé ô ne nsalane zañ, a vebane Bemède a Beperse.

29 Eyoñ éte Belschatsar a nga ve atiñ, ane be nga jalé Daniel évindi ngômesane nyô, a ve fe nye ngôkop or tyiñ, a kate bôte bese foé ajô dé na, a ye bo évete lale njôane ya bôt.

6 Darius a nga yene mvaé ya telé bivet ntet a mewôm mebaé bi aye jô si se a jô je, mbie bi aye tabe vôm ase ya njôane wé ô né ; 2 ane a nga telé fe benya bivete bela b'aye jô bie, Daniel a to môte wua ya été ; nde te bivete bite bi aye liti be mam mese bi abo, a njô bôt a ye bo te yen njuk. 3 Eyoñ éte Daniel ate a nga dañe benya bivete a bivet, amu a nga bili mbamba nlem ; a éfia é nga to njô bôt nleme na, a ye telé nye a jô si se.

4 Eyoñ éte benya bivete ba be bivet be nga jeñ ajô ya bo'olô Daniel mfa'a ya njôane bôt ; ve be nji bo ngule ya yen ajô nge étom, amu a mbe mvo'é, nalé fe be nji yen nkoban nge étom be nye. 5 Wôna bôte bete be nga jô na, Bi aye ke yen ajô ya bo'olô Daniel nyô, ve nge bi aye yene de zene ya metiñe ya Zambe wé. 6 Eyoñ éte benya bivete ba be bivet be nga sulane vôme wua be njô bôt, a jô nye avale di na, A Darius njô bôt, tabe'e nnôm éto. 7 Benya bivete bese ya si nyô, a bone bivet ba be bivet, a bebôndé mefek ba be bejôd, be maneya bôndé fe'e ya telé mvinda njô bôt, a bo beta ngul atiñe na, bôte bese mô't a ye ja'é jam be zambe éziñ nge be mô't nté melu mewôm mela, vengevenge ve be wo, A njô bôt, a ye wuaban ébé beñbweñbem été. 8 Eyoñ ji, A njô bôt, va'a beta atiñ ate ngu, a tili jôé dôé ntilan ôte si, a bo te kôñelan, aval ane metiñe Bemède a Beperse me né, mme me ne te akôñelan. 9 Ajô te Darius a nga tili jôé dé ntilan ôte si, a tili fe de beta atiñ ate.

10 Eyoñ Daniel a nga yeme na, njô bôt a tiliya jôé dé ntilane ôte si, ane a nga ke nda jé (éyoñ éte bone mimbé ya étun nda jé be yoo mfa'a Jérusalem) ; ane a nga kute meboñe si môse wua mekute mela, a ye'elan, a ve akéva au Zambe wé, aval ane a nga tame bo a bo'ok. 11 Eyoñ éte bôte bete be nga sulane vôme wua, a kôé Daniel a ye'ela'an a ja'é mam asu Zambe wé. 12 Eyoñ éte be nga ke njô bôt bebé, a kobô nye ajô ya beta atiiñ njô bôt, a jô na, Ye ô nji tili jôé dôé beta atiiñ na, môt ase a ya ja'é jôm be zambe éziñ nge be môt, nté melu mewôm mela, vengevenge ve be wo, A njô bôt, a ye wuaban ébé beñbweñbwem été ? Ane njô bôt a nga yalan a jô na, E ne fo'o nalé, aval ane metiñe Bemède a Beperse me né, mme me ne te akôñelan. 13 Eyoñ éte be nga yalan a jô asu be njô bôte na, Daniel ate, nyô a nga so bone ya minkôm mi Juda, a ne te semé wo, A njô bôt, nge beta atiiñ ô nga tili jôé si, ve ye'elane môse wua meye'elane mela. 14 Eyoñ njô bôt a nga wô'ô mejô mete, a nga dañe wô' abé, a ve ngul nlem mfa'a ya nyii Daniel ; ane a nga jaé jeñe zene ya nyii nye akekui jôp e nga dim. 15 Eyoñ éte bôte bete be nga sulane be njô bôt, a jô njô bôte na, A njô bôt, yeme'e na, atiiñ Bemède a Beperse e ne na, te ke atiiñ nge mvinda njô bôt a teléya é ne beta kôñelan.

16 Eyoñ éte njô bôt a nga tiñeti, ane be nga zu Daniel, a wua nye ébé beñbweñbwem été. Nde njô bôt a nga kobô a jô Daniel na, Zambe wôé ô wô'ô bo nye ésaé melu mese, nnye a ye nyii wo. 17 Ane be nga zu akok, a bôé de mbé ya ébé ; a njô bôt a nga ve de ndeme jé émien, a ndeme ya beta be bôte bé ; nde te te jam d'aye kôñelan ajô Daniel. 18 Eyoñ éte njô bôt a nga ke beta nda wé, a tabe alu te di jôm ; nalé fe be nji zu bôme biôme mevak vôm a nga to : a ôyo ô nga vase nye mis.

19 Tyé kpwa, njô bôt a nga kune kôlô si, a j'a ke ébé beñbweñbwem. 20 Eyoñ a nga kui ébé bebé, vôm Daniel a nga to, a nga loen a tyiñ éngôngo ; ane njô bôt a nga kobo a jô Daniel na, A Daniel, mbo ésaé vevea Zambe, ye Zambe wôé, nyô ô wô'ô bo ésaé melu mese, a ne ngule ya nyii wo beñbweñbwem ? 21 Eyoñ éte Daniel a nga jô njô bôte na, A njô bôt, tabe'e nnôm éto. 22 Zambe wom a te lôm ange wé, a dipe menyu beñbweñbwem, a be nji bo me jam ; amu me nga yené te bijô asu dé ; nalé fe asu dôé, A njô bôt, me nji bo jam e ne abé. 23 Eyoñ éte njô bôt a nga dañe vak, a ve atiiñ na, be vaa Daniel ébé été. Nalé be nga vaa Daniel ébé , te ke yene nye abé éziñe nyô, amu a nga buni Zambe wé.

24 Eyoñ éte njô bôt a nga ve atiiñ, ane be nga zu bôt be nga bo'olô Daniel bete, a wua be ébé beñbweñbwem été, bebien a bone bap, a binga bap ; ane beñbweñbwem be nga bi be, a bu'u bivese bise bitune bitun, te yen be za kui' ébé si.

25 Eyoñ éte Darius njô bôt a nga tili bôte bese, a meyoñe mese, a minkobô mise, be to si se, kalate na : Mvo'é é bo'o mia abui. 26 M'ave mvinda na, vôm ase ngule ya njôane wom é né, bôt be fô'ôba'an a ko woñ asu Zambe ya Daniel ; amu nnye a ne vevea Zambe, a nyô a to nnôm éto, a ayoñe dé e ne di d'aye bo te jañ ; nalé fe njôane wé w'aye tabe akekui asu'ulan. 27 Nnye a nyii a ve ényiñ ; nnye fea bo mendem a bitua bi mam yôp été a si nyô, nnye ate a maneya nyii Daniel ngule beñbweñbwem été.

28 Nalé mame ya Daniel ate me nga ke ôsu melu Darius a nga jôô bôt, a melu Cyrus mone Perse a nga jôô bôt.

7 Mbu ôsu Belschatsar njôô bôt ya Babylone a nga jôô, ñwô Daniel a nga yem biyeyem a yen mam nlô énoñe jé : éyoñ éte a nga tili biyeyem bite a kate benya bifia ya mam mete. 2 Ane Daniel a nga kobô a jô na, Nyenan me nga yen alu, me nga yene na, bivunulu ya yôp binyin bi nga vam beta mañe yôp. 3 Nde beta betite benyin be nga kui, be so'o mañ été, be to mevale meva. 4 Nyô ya ôsu é nga funane ñbweñbwem, é bili mefap ane ndôé : ane me nga fombô, akekui mesaé ya mefap mete me nga téban, ane é nga betebane si, a telébane mebo mebaé ane môt ; é nga vebane fe nleme môt. 5 Wôna me nga yene tite fe, nyô baa, é funa'an ours ; mfa'a wua é to mbetane yôp, a bivese bi mvaé bila bi to je anyu mesôñe zañ : ane be nga jô je avale di na, Kôlô'ô si, ô di abui minsôn. 6 Jam ete e maneya, ane me nga fombô, a yene tite fe, é funa'ane ze, nje é nga bili mefap me ônone menyin mvus ; tit éte é nga bili fe minlô minyin ; é nga vebane fe ngule ya jôô. 7 Jam ete e maneya, miñyenan me nga yen alu, ane me nga yen tite nyini, é to angôndô a éwôlô, a étua ngu ; é nga bili beta mesôñe me étyé ; é nga di a bu'u bitune bitun, a tya'a jô é nga lí'i a mebo : betite bese be nga so je ôsu, nyina é mbe aval étam ; é nga bili fe minla' awôm. 8 Ane me nga fase minla'a mite, a yene na, nla'a mfe ô nga kui mie zañ, ôyôm nlak, asu ya été nde minla'a mila ya ôsu mi nga téban ne tus ! a zu koé na, mis me to nla' ôte aval ane mise me môt, a anyu e kobô'ô be mam.

9 Ane me nga fombô akekui be nga télé bito bejôô, a wua a to nnôme ya melu a nga tabe si : ngômesane jé é mbe éfumulu ane sut, a ésile ya nlô wé aval ane mevule me ntômba me ne mfuban ne fum ! éto njôô jé é mbe minkaba'a mi nduan, a minka ya été mi mbe nduan j'ayôñ ; 10 Osôé ya nduan ô nga kui a zu atan ô so' ôsu vié : bôte betoyini biyoñe betoyini be nga bo nye bisaé, a bôte betoyini awôm biyoñe betoyini awôm be nga tebe asu dé : a nga mane kômesan éto ya ty'i mejô, a bekelate be nga kuiban. 11 Ane me nga fombô éyoñ éte amu ajô tyiñe ya beta bifia nla' ôte ô nga kobô ; me nga fombô akekui tit éteé nga wôéban, a nyôle jé é nga jañ, a be nga ve je na, é di'iban nduan. 12 Mfa'a ya betite bevok, be nga vaa be ngule jape ya jôé ; ve be nga beta li'i be be vee nté éziñ a éyoñ éziñ.

13 Miñyanan me nga yen alu, me nga yene na, mbo' éziñ a funane mone ya môta nga zu minkute ya yôp été, ane a nga zu be nnôme ya melu, a be nga zu nye bebé asu dé. 14 Ane a nga veban ngule ya jôô, a étôtok, a ayoñ, ajô te nde bôte bese, a meyoñe mese, a minkobô mise b'aye bo nye bisaé : njôane wé ô ne njôane ye nnôm éto, ñwô w'aye bo te lôt, a ayoñe dé e ne di d'aye bo te jañ.

15 Mfa'a wom, ma Daniel, nsisime wom ô nga wô' ôlun nyôle jam été, a mam me nga yen nlô me nga ndeñele ma. Ane me nga ke bebé be môte wua ya ba be nga tele valé, a sili nye nya ajôô ya mam mete mese. Nalé ate a nga kate ma, a liti me nkulane ya mam mete. 17 Beta betite bete, be ne benyin, be ne bejô bôte benyin, b'aye kôlô si be so'o so nyô. 18 Ve mbamba be bôte ya Nyô A Dañe Yôp b'aye nyoñe njôan, a bi njôan ôte nnôm éto. 19 Eyoñ éte me nga kômbô yeme nya ajôô mfa'a ya tite nyini, nyô é nga to aval étam mfa'a ya ba bevo'o bese, a étua angôndô, nje mesôñe mé me mbe étyé, a biaé bié bi mbe mvot ; nje é nga di, a bu'u bitune bitun, a tya'a jôm é nga li'i a mebo ; 20 nalé fe mfa'a ya minla' awôm mi nga to nje nlô, a nla'a mbo' ô nga kui, asu ya été nde mila mi nga ku, nla' ôte ô nga bili mis, a anyu e kobô'ô beta be mam, ñwô ô nga yené éwôlô a dañe mi mivok. 21 Ane me nga fombô, nla' ôte ve wosan mbamba be bôt, a dañe be ; 22 akekui nnôme ye melu ô nga zu, a ajô ya mbamba be bôte ya Nyô A Dañe Yôp e nga ty'i'iban, a éyoñ é nga kpwan, na, mbamba be bôte bete be nyoñ njôan.

23 Ane a nga jô avale di na, Tite nyini éte j'aye bo ayoñe nyini si nyô nde d'aye bo aval étam a meyoñe mevo'o mese, nde fe d'aye di si se, a tibi je si, a bu'u je bitune bitun. 24 Mfa'a ya minla'a mite awôm, bejô bôt awôm b'aye kôlô si, be so' ayoñ ete : a mfe a ye kôlô si mvuse jap ; a ye bo aval étam a ba ya ôsu, nnye ate a ye tibi bejô bôte bela si ; 25 Nnye fe a ye kobô Nyô A Dañe Yôp abé, a ju'u mbamba be bôte ya Nyô A Dañe Yôp ; nnye ate a ye bôbé fe'e ya kôñelane biyoñ a metiñ ; mbie bi aye vebane mo mé akekui éyoñ a biyoñ a étun éyoñ. 26 Ve b'aye kômesan éyoñe ya ty'i mejô, a b'aye vaa nye njôane wé, nde te b'aye di wô a jiane wô akekui asu'ulan ; 27 Nde ayoñ ete a njôan ôte, a дума ya meyoñe mete yôp ese si, bi aye vebane be bôt be ne mbamba be bôt ya Nyô A Dañe Yôp : ayoñe dé e ne ayoñe ya nnôm éto, a minjôane mise mi aye bo nye ésaé a wô'ô nye. 28 Asu'ulane ya ajô, nde te di. Mfa'a wom, ma Daniel, minsimesane miam mi nga ndeñele me abui, a asu dam e nga kôñelane ma : ve me nga ba'ale jam et nleme wom été.

8 Mbu lale Belschatsar njô bôt a nga jôô, ñwô me nga yene jam nlem, ma Daniel, me nga yen éyoñ éte di me nga taté yen é lôteya. 2 Nyenan me nga yen, me nga yene na ; e mbe na, éyoñ me nga yen, me nto Suse beta nda njô bôt été, nnye a ne étune si ya Élam ; ñyanan me nga yen, me nga yene na, me nto mfôm ôsôé Ulaï. 3 Eyoñ éte me nga bete mise mame yôp, a fombô, a yene na, nnôm ntômba a bili minla'a mibaé a tele mfôm ôsôé valé : minla'a mite mibaé mi mbe mbetane yôp ; ve wua ô to mbetane yôp a dañe wu mbok, a wu ô nga dañ mbetane yôp ô nga su'ulane kui. 4 Me nga yen ane nnôm ntômba ate a nga tindi mfa'a jôp d'adim, a mfa'a ya nord, a mfa'a ya sud ; betit be nji bo ngule ya tebe nye asu, nalé fe te ke môt a nga to ngule ya nyii môt mo mé ; ve a nga bo ane a nye'e, a nene émien.

5 Me ngenan me fase'e nlem, a teme na, nnôm ékela a nga so mfa'a jôp d'adim a lôte si se, te ke nambe si ; ékela éte é nga bili éwôlô nlak zañe mis. 6 Nde a nga kui vôm nnôm ntômba a na bili mila'a mibaé a nga to, nyô me nga yen a tele mfôm ôsôé, a jimbi nye a ayo'o ya ngule jé. 7 Me nga yen ane a zu nnôm ntômba ate bebé, ane a nga yaa nye, a jimbi nnôm ntômba ate, a bu'u nye minla'a mié mibaé ; nnôm ntômba a nji fe bi ngule ya tebe asu dé ; ve a nga dume nye si, a tibi nye a mebo ; te ke môt a nga to ngule ya nyii nnôm ntômba mo mé, 8 Ane nnôm ékela ate a nga dañe bete émiene yôp ; éyoñ a nga bo ngu, beta nla' ate a nga bu'i, a biwôlô minla'a binyin bi fombô'ô mfa'a bivunulu binyine ya yôp bi nga kui éjiane ya été.

9 Ane ôyôm nla'a ô nga kui, ô so'ô be wua ya été, ñvie ô nga bo étua anen, mfa'a ya sud, a mfa'a jôp d'atôô, a mfa'a étôto'o si. 10 Nvie ôte ô nga bo anen, akui ja'an nsamba ya yôp été ; ane ô nga dum bevo'o ya nsamba ôte si a ateté avok, a tibi bie yôp. 11 Ya, ô nga bete ôbiene yôp, a kui be évete ya nsamba ébien ; ve wôlé je mvean b'adi'i nduan melu mese, vôme ya éto jé é ne étyi a nga wuabane si. 12 Ane nsamba ô nga vebane be vie a fulane fe mvean b'adi'i nduan melu mese amu nkoban ; ane ô nga wua benya mejôô si, a bo ane vi anye'e, mam mé ve ke ôsu. 13 Eyoñ éte me nga wô'ô mô't a ne étyi a kobô'ô ; a mô't mfe a ne étyi a nga jô ngume mô't ôte ô nga kobô na, Nyenan b'ayen mfa'a ya mvean b'adi'i nduan melu mese, a mfa'a ya nkoban w'andamane mam, ane vôme ya étyi a nsamba a nsamba bi aye tibane mebo si, w'aye bo ntaa vé ? 14 Ane a nga jô me na, Akekui mam me ngô'é a mam me tyé betoyini bebaé a mintete mila ; éyoñ éte vôme ya étyi a ye bobane mfuban.

15 A nga bo na, éyoñ ma, mamiene Daniel, me maneya yen ñyenan ôte, ane me nga jeñ ane m'aye yeme wô ; a teme na, jôm é nga tele asu dam é funa'an ane mô't. 16 Ane me nga wô'ô tyiñe mô't zañe kindi' ébaé ya Ulaï, é lo'en, a jô na, A Gabriel, bo'o mô'te nyô a yem ñyenan ôte. 17 Nalé a nga zu bébé vôm me nga tele ; éyoñ a nga zu, me nga ko woñ, a ku si bubutu ; ve a nga jô me na, A mone mô't, yemek ; amu ñyenan ôte ô ne jôme ya melu ya asu'ulan. 18 Nde, éyoñ a nga to a kobô'ô ma, me nga viane ke ôyo melom, asu e butu me si ; ve a nga nambe ma, a télé me tetele. 19 Ane a nga jô na, Tame yen, m'aye liti wo, ô yeme mam m'aye boban melu ya ñyaan m'aye su'ulan ; amu jam ete e ne jôme ya éyoñe ya asu'ulan é ne ntiñetan. 20 Nnôm ntômba ô nga yen, a nga bili minla'a mibaé, mmie mi ne bejô bôte ya Médie a Perse. 21 Nnôm ékela a ne ayok a ne njô bôte ya Javan : a beta nla' a ne nye mise zañ a ne njô bôte ya ôsu. 22 Mfa'a ya wu ô nga bu'i, a minyin mi nga tebe éjiane ya été, meyoñe menyin m'aye tebe me so' ayoñ été, ve te ke bi ngule ya été. 23 Melu njôane wop w'aye su'ulan, éyoñ betyam metiñ b'aye jaé nné wop, njô bôt a ne asu ayok, a yeme fe minsolane mejô, a ye tebe. 24 Ngule jé j'aye bo éwôlô, ve sa amu ngule jé émien ; a ye jiane mam étua njian, mam mé ve ke ôsu, a ye fe bo ane a nye'e ; nnye ate a ye jiane biwôlô bi bôt a ayoñ e ne étyi. 25 A ye tindi medu'an me ke ôsu mo mé amu mefe'e mé ; a ye fe bete émiene yôp nlem été, a jiane bôt abui vôm be to mvo'é : a ye fe tebe évete ya bivet ngame yat ; ve a ye bu'uban, te ke wo mô't. 26 Nyenane mame ya mam me ngô'é a mam me tyé ô nga kateban ô ne été : ve wo, dibi'i ñyenan ôte ; amu ô ne jôme ya melu abui ôsu. 27 Ane ma, Daniel, me nga ku som, a kone melu me éziñ ; éyoñ éte me nga kôlô si, a bo bisaé bi njô bôt : ane me nga semé ñyenan ôte, ve te ke mô't a nga yeme wô.

9 Mbu ya ôsu Darius mon Assuérus a nga jôô, a to mvoñe bôte Bemède, nnye be nga télé njô bôte ya ayoñe Bechaldéen, 2 mbu ya ôsu a nga jôô, ma, Daniel, me nga yem a bekelate tañe mimbu m'andamane Jérusalem m'aye mane boban, é ne mimbu mewôme zañbwa, ajô ya été nde ajô Jehova e nga zu be Jérémie nkule mejô.

3 Nde me nga télé asu dam mfa'a ya be Tate Zambe, a jeñ zene ya meye'elan a minja'an, a fulane fe zene ya ntyiane bidi a njaéan nkuta a ntaban asup. 4 Ane me nga ye'elane Jehova Zambe wom, a meme mam, a jô na, A Tat, Zambe a ne anen a angôndô, nyô a ba'ale bilat a liti fe mvam be ba b'anye'e nye a ba'ale metiñe mé, 5 bi maneya kop, a bo ékotekot, a bo abé, bi maneya fe ben njôane wôé, a yale feñ a lí'i minjôane miôé a memvinda môé ; 6 nalé febi nji vô'ôlô bebo bisaé bôé bekulu mejô, mbe be nga kobô bejô bôte bangan, a bivete biangan, a betate bangan, a bôte bese ya si nyô a jôé dôé. 7 A Tat, zôsô a ne jôme ya be wo, ve nzametane asu ô ne mfa'a wongan, aval ane e né môse wu ; mfa'a ya bôte ya Juda, a bôt be to Jérusalem, a Israël ase, ba be ne bébé, a ba be ne ôyap, mesi mese vôm ô nga titane beamu nkoban ba kobeya be wo. 8 A Tat, asu nzametan e ne jôme ya be bia, mfa'a ya be bejô bôte bangan, a be bivete biangan, a be batate bangan, amu bi boya wo abé. 9 Mvam a njaman bi ne jôme ya Tate, Zambe wongan ; amu bi beneya njôane wé ; 10 nalé fe bi nji wô'ô tyiñe Jehova Zambe wongan, mfa'a ya wulu metiñe mé, mme a nga télé mise mangan a bebo bisaé bé bekulu mejô. 11 Ya, Israël ase a maneya tyam metiñe môé, a yale feñ, nde te b'aye bo te ve tyiñe jôé mewôk ; ajô te biyo'é bi maneya sôébane be bia, a beta atiñ a ne ntilane metiñe me Moïse mbo ésaé Zambe ; amu bi boya nye abé. 12 Nnye fe a maneya tôé mejô mé, mme a nga kobô bia, a kobô fe betyi'i mejô bangan be nga tyi'i bia mejô, vôm a nga zu beta abé be bia ; amu yôp ese si, jam e nji ke boban aval ane di e nga boban e Jérusalem. 13 Abé ese di e zuya be bia, aval ane e ne ntilan e metiñe me Moïse : ve bi ngenan te tame ja'é mvam be Jehova Zambe wongan, ane bi aye lí'i mam abé mangan, a bi mfasan mfa'a ya benya mejôô môé. 14 Ajô te Jehova a maneya nonô abé te, a zu de be bia ; amu Jehova Zambe wongan a ne zôsô mimboane mié mise a bo, a bia bi nji wô'ô tyiñe jé. 15 Eyoñe ji, A Tat, Zambe wongan, nyô ô nga soo bôte bôé si ya Égypte a wo ô ne ngu, a ô maneya fe nyoñe

duma, aval ane e né môse wu ; bi maneya kop, bi maneya bo abé. 16 A Tat, m'aye'elane wo na, aval ane zôsô wôé ase a né, me'été'e na ayaa dôé a ayô'o dôé bi kôñelan a kôlô mfa'a ya nname wôé Jérusalem, nkôle wôé ô ne étyi ; amu Jérusalem a bôte bôé be nto jôme ya ôson be ba bese b'abômane bia, amu mam abé mangan, a amu mbia be mame ya betate bangan. 17 Ajô te éyoñe ji, A Zambe wongan, v'ôlô'ô meye'elane me mbo ésaé wôé, a wô'ô fe mam a ja'é wo, a faé éfufupe ya asu dôé mfa'a ya vôme wôé a ne étyi a ne ndaman, amu ajô Tate. 18 A Zambe wom, ke' alo dôé, a wôk ; kui' mise môé, a yene mam mangan me ne ndaman, a nlam w'alobane jôé dôé : amu bi nji liti meye'elane mangan asu dôé amu bezôsô bangan, ve amu ajô ya beta be mvame bôé. 19 A Tat, w'ôk ; A Tat, jam'é ; A Tat, v'ôlô'ô a bo ; A Zambe wom, te bu'u jal ete, amu ajô dôé womien, amu nname wôé a bôte bôé b'alobane jôé dôé.

20 Eyoñ me nga to me kobô'ô, a ye'lan, a mem abé dam, a abé bôte bam Israël, a liti minja'ane miam asu Jehova Zambe wom ajô nkôle Zambe wom ô ne étyi ; 21 ya, éyoñ me nga to nkobô meye'elane zañ, mô'te Gabriel, nyô me nga yen atata'a, ñyenan me nga yen, be nga lôme nye a ye'ele avô, a nga nambe ma bebé éyoñ b'ave jôme ya nkañane ya mam me ngô'é. 22 Ane a nga ye'ele ma, a laan a ma, a jô na, A Daniel, me soya éyoñe ji na, me ve wo ñyemane mam a fek. 23 Eyoñ w'ate tate ja'é, atañ d'ate boban, a me zuya kate wo ; amu o ne nyô b'anye'e abui : ajô te fase'e jam ete, a yem ñyenan ôte.

24 Besondô mewôme zañbwa be ne ntiñetane be bôte bôé, a nname wôé ô ne étyi, mfa'a ya mane nkoban, a mane mam abé, a bo metuna'a mfa'a ya mbia be mam, a zu zôsô ya nnôm éto, a dip ñyenan mam a nkulane mejô, a wo'o nyô a dañe zôsô mbon. 25 Ajô te yemek a fase na, ataté mveane ya atañe na, be bulane kôme Jérusalem, a beta lôñe nye, akekui be nyô a ne ñwo'an mbon, évet éte, d'aye bo besondô zañbwa, a besondô fe mewôm mesaman a bebaé : a ye beta lôñeban, minseñ a ébé mendim j'abôman, ja'ane melu me ne abé. 26 Eyoñ besondô mewôm mesaman a bebaé b'aye man, nyô a ne ñwô'an mbon a ye tyi'iban, te fe bi jôm : a bote ya évet j'aye so b'aye jian nlam a vôm a ne étyi ; asu'ulane ya été d'aye bo a ndôn, a bita bi aye boban akekui asu'ulan ; a ne ntyi'ane na, mame ya éndaman m'aye boban. 27 Nje éte j'aye bo bôt abui élat é ne ngu nté ya sondô wua : ézezañe ya sondô ate a ye mane ntyi'ane biôm a mveane jôm ya nkañan ; a nyô a ndamane mam a ye so a bete afape ya mbia be mame yôp ; ayaa d'aye sôébane be ba be ne éngôngo akekui asu'ulan ebien, nde e ne ntyi'an.

10 Mbu lale Cyrus njô bôte ya Perse a nga jôô, ñwô jam éziñ e nga kulubane be Daniel, jôé dé e nga lobane na Belschatsar ; jam ete e mbe nya ajôô, e to beta mewosan : ane anga wô'ô jam ete, a yem ñyenan ôte. 2 Melu mete, ma, Daniel, me nga tabe ôlun mingum besondô mila. 3 Me nji di mbamba bidi, nalé fe tit nge vin bi nji ke me anyu, nalé fe me nji ke ve'ele wobane mbon, ve akekui mingum besondô mila mi nga kpwan. 4 Eyoñ ngone ya ôsu é nto melu mewôm mebaé a menyin, éyoñ me nga to mfôm beta ôsôé, ñvie ô ne Hiddekel, 5 me nga bete mise mame yôp, a fombô, a yene mô'te a be'e ngômesan ndombo, a to ntiñetan angeteñ a nya or ya Uphaz : 6 nyôle jé é mbe aval ane ako'o chrysolithe, asu dé e nga yené aval ane feleves, mise mé aval ane mimbui mi ngôé mi ayôñ, mo mé a mebo aval ane nséan mvot, a tyiñe ya mejô mé aval ane tyiñe jama bôt. 7 Ma, Daniel, ma étam me nga yen ñyenan ôte ; amu bôt bia be be bi nga to be nji yen ñyenan ôte ; ve beta nyeñenyeñe a nga bi be, be ve tup a sobô. 8 Nlé me nga lí'i étam, a yene beta ñyenan ate, a ngul é nji fe beta bo me nyô ; amu abeñe dam e nga kôñelane me ébo, me te fe bi ngu. 9 Ve a kôsa bo nalé, me nga wô'ô tyiñe ya mejô mé ; éyoñ me nga wô'ô tyiñe ya mejô mé, éyoñ éte me nto ôyo melom, me bô bubutu, asu e butu si.

11 A teme na, wo ô nga nambe ma, ñwô ô nga télé ma ñbweñbwa'a, me kutu meboñ a mo. 11 Ane a nga jô me na, A Daniel, wo mô'te b'adañe nye'e, yeme'e mejô m'akobô wo, a tebe tetele ; amu me ne nlômane be wo éyoñe ji ? Eyoñ a nga mane kobô me éfia été, me nga tebe me fô'ôba'an. 12 Eyoñ éte a nga jô me na, A Daniel, te ko woñ ; amu ataté môse ya ôsu ô nga ve nleme na w'aye yem, a je'ebe nleme si asu Zambe wôé, be nga wô'ô mejô môé : a me soya amu ajô ya mejô môé. 13 Ve évete ya ayoñe Perse é nga tebe me ngame yat nté melu mewôm mebaé a da ; ve ô lô, Micaél, mô'te wua ya bivete ya ôsu, a nga zu volô ma ; nde me nga tabe vôm ate ba be bejô bôte ya Perse. 14 Eyoñe ji me zuya kate wo ô yeme mam m'aye kui be bôte bôé melu ya asu'ulan ; amu ñyenan ôte ô ngenane jôme ya melu abui. 15 Eyoñ a nga mane kobô me aval ane mejô mete me mbe, me nga vit asu dam e lô si, a bo mvuk. 16 Nde, tame yen, mbo' éziñ a to éfunan ane bone be bôt a nga nambe biyaé biam : éyoñ éte me nga kui anyu, a kobô, a jô nyô a nga tele vôm me nga to na, A tate wom, alune dam e bulaneya be ma amu ajô ya ñyenan ôte, me te fe bi ngule nyô. 17 Amu

mbo ésaé ya tate wome nyô a ne ngule ya kobô tate wome nyô aya ? amu mfa'a wom, éto éte é nji fe beta bo me nyô, nalé fe mvebe ô nji beta bo be ma.

18 Eyoñ éte mbo' éziñ a to éfunane ya mô't a nga beta nambe ma, a nnye ate a nga ve me ngu. 19 Ane a nga jô na, A mô't b'adañe nye'e, te ko woñ : mvo'é é bo'o be wo, bo'o ngu, ya bo'o ngu. Eyoñ a nga kobô ma, me nga bo ngu, a jô na, Tate wom a kobô'ô ; amu w'ate ve me ngu. 20 Eyoñ éte a nga jô na, Ye w'ayeme jam me zuya be wo ? éyoñe ji m'aye bulan a ke wosan me to ngam évete ya Perse : nde éyoñ m'aye ke, tame yen, évete ya Javan j'aye zu. 21 Ve m'aye kate wo jam e ne ntilan mfa'a ya ntilane ya benya mejôô : a te ke mô't a ne me ngame ya wosane ya wosane bôte bete, ve Micaël évete jôé.

11 1 Mfa'a wom, mbu ya ôsu Darius mone Mède a nga jôô, ñwô me nga tebe na, me volô nye a ve nye ngu.

2 Eyoñe ji m'aye liti wo benya mejôô. Tame yen, bejôô bôte bela b'aye beta tebe mfa'a ya Perse ; a nô nyini a ye bi akum a dañe bese : éyoñ a ye mane bo ngu amu akume dé, a ye fô'ô bese be wosan ayoñe Javan. 3 Nde éwôlô njô bôt j'aye tebe, nje j'aye jôô a beta ngu, a bo ane a nye'e. 4 Eyoñ a ye tebe, ayoñe dé d'aye bu'i, a d'aye kaban mfa'a bivunulu binyine ya yôp, ve sa mfa'a ya mvoñe bôte jé, nge aval ane njôan a nga jôô wô ô mbe ; amu ayoñe dé d'aye téban, e bo jôme ya bôte befe , sa ba.

5 Nde njô bôte ya sud a ye bo ngu, a évete jé jia, nje éte j'aye bo ngu a dañe nye, a bi njôan ; njôane wé w'aye bo beta njôan. 6 Eyoñ mimbu mi aye lô't, b'aye latan ; a ngon njô bôte ya sud j'aye ke be njô bôte ya nord a ke kôm élat : ve ngon éte j'aye bo te ba'ale ngule ya wo wé ; nalé fe a ye bo te tebe, nge wo wé ; ve b'aye koñ ngon éte, a koñe fe ba be nga zu je, a nyô a nga biaé, je, a nyô a nga volô je melu mete.

7 Ve mbo' éziñ a ye tebe éjiane jé a so' éfa'ale ya mi ndi mi ya ngon éte, nnye a ye zu kui nsamba mewosan, a nyin ôlem njô bôt ya nord été, a wosane be, a dañ. 8 Nalé fe bezambe bap, a bengunemelane bap be ne nyeman, a fulan mbamba bisua bape ya argent a or, mbie a ye ke bie minkôm Égypte ; wôna a ye tabe si mimbu mi éziñ mfa'a ya njô bôte ya nord. 9 Nde a ye ke si njô bôte ya sud, ve a ye bulane si jé.

10 Nde bone bé b'aye bo mewosan, a sulane abui jama abui bezimbi, mbe b'aye ke ôsu a mialan, a lô't ôsu ; wôna b'aye bulan a bo mewosan, akui ôleme vié ôbien. 11 Nde njô bôte ya suda ye yaa, ve kôlô si a zu wosane nye, njô bôte ya nord ate ; wôna, a ye kôme beta nsamba, a beta nsamba ate a ye vebane mo mé. 12 Wôna bate nsamba ate a ye betebane yôp, a nleme wé w'aye fe betebane yôp ; a ye dum mewôm betoyini si, ve a ye bo te dañ. 13 Nde njô bôte ya nord a ye bulan, a kôme beta nsamba a dañe nyô ya ôsu anen ; nde a ye zu éyoñ biyoñ bi a ye mane lô't, e ne na, mimbu, a bili beta nsamba mewosan a biôm abui. 14 Melu mete bôt abui b'aye tebe njô bôte ya sud ngame yat : nalé fe bone ya évô be to bôte bôé été b'aye bete bebiene yôp a kômbô ve ñyenan ngu ; ve b'aye ku. 15 Nalé njô bôte ya nord a ye zu, a bô' ékôndôk, a nyoñ nlam ô ne nlôñane nya ôleme : nde minsamba ya sud mi aye bo te tebe, nalé fe bôte bé be ne mintoban, nalé fe ngule ya tebe j'aye bo momo. 16 Ve nyô a ye zu wosane nye a ye bo ane a nye'e, te ke mô't a ye tebe asu dé ; nnye ate a ye tebe mfa'a ya étôto'o si, ngule ya jiane mam é to mo mé. 17 Nde a ye telé asu dé ngule na, a zu a ngule ya ayoñe dé ese, a mbamba metiñe ya bôt b'aye tabe mvo'é ; a ye fe bo me : nde a ye ve nye ngone ya binga na, a ndamane je ; ve ngon éte j'aye bo te tebe, nge tebe ngame jé. 18 Jam ete e maneya, a ye kôñelan asu dé mfa'a ya bikôte bi mañ, a nyoñ abui : ve évet éziñ j'aye mane ôson a nga liti be ; ya, a ye bulan ôsone vié be émien. 19 Eyoñ éte a ye kôñelan asu dé mfa'a ya aleme ya si jé ; ve a ye kolé ôbak a ku, te ke fe yené.

20 Eyoñ éte mbo' éziñ a ye tebe éjiane jé, nnye ate a ye lô'me mô't a ye yemete bôt akum, a lô't étôto'o ya njôan ôte été ; ve éyoñ bone melu m'aye lô't, a ye jañ, sa ayaa, sa ke a mewosan. 21 Wôna mô't b'abisaé a ye tebe éto jé, nnye be nji tame ve дума ya njôan : ve nnye a ye zu melu ya mvo'é, a nyoñ njôan a mejô ya biwona'a. 22 Nde minsamba mi nga ye dañ mi aye viane dañeban asu dé, a bu'uban ; ya, nalé fe évete ya élat. 23 Eyoñ élat j'aye mane bobane be nye, a ye bo medu'an ; amu a ye zu, a bo éwôlô, a bili bôt tyôtyoé. 24 Aye zu kui mefôla ya étune si m'adañ mvaé melu me ye mvo'é ; nde a ye bo jam beésa bé be nji tame bo, nge bimvame bié ; a ye miase be akum a nga bi, a akum a nga sa, a zesé akum : ya a ye bôndé mefe'e mé ya wosan alem, ôbe nté éziñ. 25 Nde a ye fô'ô ngule jé a ayo'o dé ya

nlem a wosan njô bôte ya sud a beta nsamba mewosan ; a njô bôte ya sud a ye bo bita a nsamba mewosan ô to étua anen a éwôlô ; ve a ye bo te tebe ; amu b'aye bôndé mefe'e ya bo nye jam. 26 Ya, ba be wô'ô di bitôto bidi bié b'aye b'aye jiane nye a nsamba mewosane wé w'aye mialan ; a abui bôt d'aye ku si be maneya wôéban. 27 Mfa'a ya bejô bôte bete bebaane, minlem miap mi aye bo mi ya bo nkpwala, a b'aye laa minsos be to tawôlô wua : ve jam ete d'aye bo te ke ôsu ; amu a kôsa bo nalé, asu'ulan d'aye bo éyoñ é ne ntiñetan.

28 Eyoñ éte a ye bulane si jé a bili abui akum ; a nleme wé w'aye vini élate ya étyi ; a ye bo ane a nye'e, a bulane si jé émien. 29 Nde aye bulan éyoñ é ne ntiñetan, a kui mfa'a ya sud ; ve d'aye ke bo melu ya asu'ulan aval ane e mbe éyoñe ya ôsu. 30 Amu bemiel be Kittim b'aye zu wosane nye ; ajô te a ye wô' abé, a bulan mvus, a yaa élate ya étyi, a bo ane a nye'e : a ye fo'ô bulan, a semé ba b'ali' élate ya étyi. 31 Wôna minsamba mewosan mi aye tebe ngame jé, mmie mi aye ndamane vôme ya étyi, étyi, a ne na, ôlem, a vaa mvean b'adi'i nduan melu mese, mmie fe mi aye telé mbia jôm a ndamane mam. 32 Aye vit ba b'abo élat abé a mejô ya biwona'a ; ve bôt b'ayeme Zambe wop b'aye bo ngu, a bo mam. 33 Ba be ne fe'e bôt été b'aye ye'ele bôt abui ; ve a kôsa bo nalé, b'aye wu a nkpwaté mekôn a nduan, a nkeane minkôm a nsaane biôm, melu abui. 34 Eyoñ b'aye wu b'aye volôban a ôyôm mvolan ; ve bôt abui b'aye fubu nsamba wop a mejô ya biwona'a. 35 Nde bevo'ô ya ba be ne fek b'aye wu, mfa'a ya kôme be, a fubu be, a bo be bifumulu, akekui éyoñe ya asu'ulan ; amu jam ete e ngenan mfa'a ya éyoñ é ne ntiñetan.

36 Nde njô bôt ate a ye bo ane a nye'e ; a ye bete émiene yôp, a telé émien zambe ase yôp, a kobô bitua bi mame ya sengane Zambe ya bezambe ; nde mam mé m'aye ke ôsu akekui ayaa d'aye mane boban ; amu jam e ne ntyi'an d'aye boban. 37 Nalé fe a ye bo te semé bezambe ya beésa bé, nge nkômbane ya binga, nga semé zambe éziñ ; amu a ye bete émiene yôp a dañe bese. 38 Ve a ye viane kañe zambe ya alem éjiane jé ; zambe éziñ beésa bé be nji yem, nnye a ye kañ a or, a argent , a meko'ô me ne édima, a mbamba be biôm. 39 Nde fe a ye wosan alem d'adañ ngu amu mvolane zambe ya ayoñ afe : a ye nene nyô ase a meme nye a дума ; a ye ve be éto ya jôô bôt abui, a kape si amu tañ éziñ.

40 Melu ya asu'ulan njô bôte ya sud a ye wosane nye ; nde njô bôte ya nord a ye ke wosane nye aval ane ôlendé, a bili bewagon ya bita, a bôt b'awulu bikabela yôp, a bemiel abui ; a ye nyine mesi, a mialan a tulane me. 41 Nnye fe a ye nyin étôto'o si, a mesi abui m'aye dañeban ; ve ma m'aye nyiñe mo mé me ne na : Edom, a Moab, a bôte ya ôsu ya bone be Ammon. 42 A ye same fe wo wé mesi yôp ; si ya Égypte te ke nyiñ. 43 Ve a ye jôô akume ya or a argent, a bidima bi biôme bise ya Égypte ; a Belibyen a Beéthiopien b'aye tôñe nye mebo. 44 Ve mefoé m'aso mfa'a jôp d'atôô a mfa'a ya nord m'aye ndeñe nye ; wôna a ye kôlô si a ayo' abui a ke jiane bôt abui a vaa be ne meñ ! 45 Nde a ye telé menda bindelé ya beta nda wé zañe mañ a étôto'o nkôl é ne étyi ; ve a ye kui asu'ulane dé, te ke mô't a volô nye.

12 Melu mete Micaël a ye tebe, beta évete ate a tele ngame ya bôte bé ; a éyoñe ya njuk j'aye bo, aval éyoñ e nji tame kui ane ayoñe bôt e nga bo akekui éyoñ éte ébien : bôte boé b'aye nyiñ melu mete, mô't ase b'aye koé ntilane kalate été. 2 Nde bôt ya ba be ne ôyo mbulu'u ya si éteb'aye vee, bevo'ô mfa'a ényañe ya nnôm éto, a bevo'ô mfa'a ya ôson a mbiasane ya nnôm éto. 3 Ba be ne fek b'aye faéaval ane mfaéne éfufupe ya yôp ; a ba b'akôñelane bôt abui mfa'a ya zôsô b'aye faé faé aval ane ateté nnôm éto a nnôm éto. 4 Ve wo, A Daniel, dibe' mejô, a fete kalate, akekui éyoñe ya asu'ulan : bôt abui b'ayeke mimbile mimfa'a mimfak, a ñyeman w'aye bo abui.

5 Eyoñ éte, ma, Daniel, me nga fombô, a yene na, befe bebaé be ntele, nyina mfôm kindi'i ya nne, a nyô mbo'ô mfôm kindi'i ya yat. 6 A mbo' éziñ a nga jô mô't a nga be'e ngômesan ndombo, nyô a nga to mendime ya ôsôé yôp, na, Eyoñ j'aye bo ntaa vé akekui asu'ulane ya biyua bi mame bi ? 7 Ane me nga wô' éyoñ mô't a nga be'e ngômesan ndombo nyô a nga to mendime ya ôsôé yôp, a nga bete mbo nnome wé yôp a mbo ngale wé mfa'a ya yôp, a tiñeti a nyô a to nnôm éto na, j'aye bo nté ya éyoñ, a biyoñ, a étun éyoñ ; nde éyoñ b'aye mane bu'u ngule ya bôte be ne étyi bitune bitun, mam mete mese m'aye man. 8 Ane me nga wôk, ve te ke yem : éyoñ éte me nga jô na, A tate wom, asu'ulan ya mam mete d'aye bo aya ? 9 Nye na, A Daniel, kele' w'ake ; amu mejô mete me ne ndiban a mfetan akekui éyoñe ya asu'ulan. 10 Bôt abui b'aye fubu bebien, a bo bebiene bifumulu, a kômban ; ve bôt be ne abé b'aye bo abé ; te ke mô'te ya bôt be ne abé a ye yem ; ve ba be ne fek b'aye yem. Ataté éyoñ b'aye vaa mvean b'adi'i nduan melu mese, a telé mbia jôm a ndamane mam, melu m'aye bo toyini wua mintete mibaé a mewôm ébu. 12 Ebotan a nyô a

yange, a kui melu mete toyini wua mintete mila a mewôm mela a metan. 13 Ve kele' w'ake akekui asu'ulan d'aye bo ;
amu w'aye wo'an, a w'aye tebe mfa'a ya ngape jôé été, melu ya asu'ulan.